

Wereldtrends

Zending in de 21ste eeuw

“Zendingswerk... dat is de laatste 100 jaar toch niets veranderd?”. Voor veel mensen heeft *zending* een wat stoffig imago: iets dat nog wel gebeurt, maar dat zeker niet van deze tijd is.

Het tegendeel is echter waar. We leven in een wereld die constant verandert en het zendingswerk – als het tenminste relevant wil zijn – moet telkens weer ingaan op de nieuwe uitdagingen die er zijn. Het Evangelie is niet anders geworden, dat staat als een huis. De omstandigheden waarin die boodschap klinkt, zijn wel steeds weer nieuw. We noemen hier kort negen kenmerken van zendingswerk in de 21ste eeuw.

1. Een nieuwe generatie

We hebben natuurlijk met een nieuwe generatie zendingswerkers te maken. Ze zijn anders dan een vorige generatie, maar niet per se beter of slechter! Deze generatie is opgegroeid in een dynamische wereld met veel moderne techniek. Ze hebben een goede opleiding gevolgd en hebben al heel wat van de wereld gezien. Daarbij zijn ze zeer gemotiveerd en ze willen graag onder leiding van lokale christenen werken. Tegelijk is het een generatie waarvan velen uit gebroken gezinnen komen en pijn met zich meedragen. Ze zoeken naar warmte en willen bij een groep horen. Uithoudingsvermogen en zelfdiscipline vallen hen echter zwaar.

Met deze kenmerken is deze generatie vooral geschikt voor werk in de grote steden en met randgroepen. Om de sterke kanten van deze generatie naar voren te laten komen, moeten gemeenten en zendingsorganisaties andere vormen gaan gebruiken: nieuwe trainingsvormen, nadruk op werken in een team, flexibele structuren, goede persoonlijke begeleiding en duidelijke taakomschrijvingen.

2. Korte uitzendingen

Jongeren willen eerst ervaren wat zendingswerk is, voordat ze zich verbinden aan een lange termijn uitzending. Daarom zijn korte acties en korte termijn uitzendingen populair. Ze kunnen dan eerst ‘zien en proeven’ hoe het is om in een andere cultuur te wonen en werken. Het geweldige is dat God dit middel gebruikt om jongeren bewust te maken Zijn werk wereldwijd.

3. Betrokken gemeente

In het verleden was zending nogal eens een ‘eentweetje’ tussen werker en zendingsorganisatie, waarbij de gemeente mocht toekijken. Gelukkig zien we steeds meer dat de christelijke gemeente haar bijbelse verantwoordelijkheid neemt en heel direct bij Gods wereldwijde opdracht betrokken wil zijn. Dat betekent bidden en geven voor het zendingswerk, maar ook nadrukkelijk meeleven en meebeslissen, geïnformeerd worden, op bezoek gaan en een band met een gemeente elders opbouwen. Dit alles vraagt

om een goede samenwerking tussen gemeente, werker en organisatie.

4. Zending om de hoek

Een stad als Amsterdam herbergt mensen van 170 nationaliteiten! Dat betekent dat crossculturele zending 'gewoon' in Nederland kan gebeuren. De 'global village' is om de hoek.

Onder de groep nieuwe Nederlanders zijn ook veel christenen. In alle grote vinden we op dit moment christelijke gemeenten met gelovigen die oorspronkelijk uit Ghana, China of Congo komen (ook wel 'migrantenkerken' genoemd). Er liggen nog enorme mogelijkheden voor Nederlandse christenen en kerken om met die broeders en zusters in contact te komen. Want zouden we in zo'n relatie niet méér van de lengte en de breedte, de hoogte en de diepte van Gods liefde gaan begrijpen?

De multiculturele samenleving brengt ons echter ook in direct contact met moslims, Hindoes en aanhangers van andere godsdiensten. Terwijl we voorheen *over* die godsdiensten praten, kunnen we nu heel direct *met* hen in contact komen. Bij veel mensen (buiten én binnen de kerk) roept dat de vraag op naar het unieke van het christelijke geloof. "Die mensen doen toch ook hun best. Dat kan toch ook een weg naar God zijn!?", zo wordt wel gezegd. Er ligt een enorme uitdaging voor de kerk van Christus in Nederland om niet alleen de aanhangers van andere godsdiensten te bereiken met de unieke boodschap van Gods liefde in Christus, maar ook vast te houden aan de kern van het evangelie dat Jezus Christus de enige naam op aarde is die de mens redding biedt (Handelingen 4:12).

5. Nieuwe strategieën

Het proces van globalisering is niet meer te stoppen. Landsgrenzen staan wel in de atlas, maar krijgen

steeds minder betekenis. Een dvd-speler wordt in China gemaakt en in Nijverdal verkocht. Muziek en mode trends worden wereldwijd nagevolgd. Als je in het centrum van Nairobi loopt, zie je maar weinig verschil met het centrum van Amsterdam of Brussel. Mobiele telefoons vind je tegenwoordig op de meest afgelegen plekken. De wereld wordt op deze manier steeds kleiner!

Deze ontwikkelingen vragen ook om nieuwe strategieën om mensen met het evangelie te bereiken. Het evangelie is alleen relevant als het antwoord geeft op vragen van mensen van nu. En daarom wordt telkens weer gezocht naar nieuwe concepten voor bijvoorbeeld gemeenteopbouw, bijbelstudie, literatuurverspreiding en pastoraat. En daarbij is ook de vraag: hoe kunnen we moderne communicatiemiddelen gebruiken bij de verspreiding van het goede nieuws? Zoals eens de ideeën van Maarten Luther snel verspreid werden vanwege de uitvinding van de boekdrukkunst, zo bieden internet en satelliet-tv nu talloze mogelijkheden voor wereldzending. En deze communicatiemiddelen gaan door deuren heen die voor zendingswerkers gesloten blijven!

"Wereldzending is niet meer zending van hier naar het buitenland; het is een netwerk van contacten en assistentie: zending ván overal, náár overal!" Dr. Detlef Blöcher

6. Kerk in het Zuiden

De volgende kop staat niet in de krant, maar het is wel nieuws: "Christelijke kerk groeit wereldwijd". De kerk in Latijns-Amerika, Afrika en Azië ('het Zuiden') groeit enorm, terwijl de kerk in Europa en de

we moeten
minder
gericht zijn
op het
uitzenden
van mensen
en meer op
het
volbrengen
van de
opdracht

Verenigde Staten ('het Noorden') kleiner wordt. De verwachting is dat in 2010 nog maar 38% van de christenen in het Noorden woont, terwijl in het Zuiden 62% van de kerk vertegenwoordigd is(*).

Kerken in landen als Nigeria, Korea en Argentinië sturen zelf zendingswerkers uit. Allereerst binnen het eigen continent, maar ook daarbuiten. Ook in Europa zien we steeds meer werkers uit het Zuiden die de 'nieuwe heidenen' hier de weg naar Jezus willen wijzen. Hoe gaan christenen in het Noorden hiermee om? Zien we dit als 'concurrentie' of als een nieuwe kans om samen te werken en van elkaar te leren? Onze definitie van wat zending is, verandert ook door deze trend: we moeten minder gericht zijn op het uitzenden van *mensen* en meer op het volbrengen van de *opdracht*.

Met de groei van de kerk in het Zuiden, zien we ook dat theologen daar zelfstandig gaan nadenken over de leer van de kerk, los van de Westerse theologie. Zij komen met nieuwe gezichtspunten als het gaat om bijvoorbeeld vragen over God en het lijden, over de kerk en over sociale gerechtigheid. We staan pas aan het begin van wat sommigen een 'revolutie' binnen de theologie noemen.

7. Lokale leiding

Eerdere generaties zendingswerkers waren vaak mensen die *allround* waren, goed zelfstandig konden werken en een sterke persoonlijkheid hadden. Zij pasten goed in het profiel van een pionier: iemand die voor de linies uitgaat en nieuwe wegen bewandelt. Dat profiel is sterk veranderd in de moderne zendingsbeweging. Met de groei van de kerk in het Zuiden zien we dat de nationale kerken de leiding nemen. Missionaire werkers van buiten komen niet meer als pioniers, maar vooral als partners die een specifieke taak vervullen. Dat zijn vaak taken waarvoor het moeilijk is om lokale mensen te vinden: docenten theologie, bijbelvertaalspecialisten, ontwikkelingspecialisten en adviseurs op diaconaal terrein. Daarbij hoort een ander profiel van de missionaire werker. De 'moderne' werker heeft specialistische

kennis, is nederig, werkt goed samen in een team en is vooral cultureel gevoelig.

8. Samenwerken moet!

De zendingsgeschiedenis heeft helaas te vaak laten zien hoe mensen en organisaties naast elkaar bezig waren of zelfs elkaar tegen werkten. Gelukkig zien we ook positieve voorbeelden van kerken en organisaties die samen willen werken om de naaste te dienen. In een wereld die steeds ingewikkelder wordt, is het erg moeilijk om als christelijke gemeente alleen zendingswerk uit te voeren. En eigenlijk zou niemand alleen moeten willen werken! In de moderne zending is samenwerking een *must*. Zo alleen kun je goed gebruik maken van elkaars expertise en zo alleen worden middelen effectief benut.

9. Méér dan evangelisatie

De kern van de Grote Opdracht is het maken van discipelen (Matt. 28:19-20). Dat is méér dan mensen tot Jezus leiden, dat gaat verder dan een korte evangelisatieactie. Voor een discipel is het duidelijk dat alle facetten van het leven in verband staan met de navolging van Jezus en dat de gelovige deel uitmaakt van een gemeente.

Een ander aspect is dat Jezus redding biedt voor de hele mens. Voor onze Heiland hoorden genezen van zieken en vergeven van zonden bij elkaar. Zo moeten ook wij woord en daad bij elkaar houden: het evangelie verkondigen én ingaan op de praktische nood van mensen. Dan alleen zijn we navolgers van Christus.

(*) Zie het artikel 'Evangelicals in the World of the 21st Century' van dr. Peter Brierley, 2004 Lausanne Occasional Papers: <http://community.gospelcom.net/lcwe/assets/LCWEvangelicals.pdf>

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van de brochure 'Weltmission im 21. Jahrhundert' van Dr. D. Blöcher (Deutsche Missions Gemeinschaft)